20/10/2025

«Τεχνητή Νοημοσύνη: Αρχές, προκλήσεις και προοπτικές»: Διάλογος στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…»

/ Ενορίες

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι μία από τις σημαντικότερες τεχνολογικές εξελίξεις του αιώνα μας. Με σωστή καθοδήγηση, εκπαίδευση και όρια, μπορεί να γίνει πολύτιμος σύμμαχος του ανθρώπου. Η ευθύνη ανήκει σε εμάς: να τη χρησιμοποιήσουμε με κριτική σκέψη και εγρήγορση, ώστε να υπηρετεί την πρόοδο και όχι να την απειλεί.

Συνεχίζεται η σειρά των εκδηλώσεων που διοργανώνει ο Σύνδεσμος Επιστημόνων Πειραιώς στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, αφιερωμένες στην Τεχνητή Νοημοσύνη.

Την Κυριακή 19 Οκτωβρίου ο κ. Γιάννης Μανωλόπουλος, Πτυχιούχος του Πανεπιστημίου Πειραιώς, εργαζόμενος στον χώρο της Πληροφορικής, φιλοξένησε τον Καθηγητή Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς κ. Χρήστο Δουληγέρη, σε μία συζήτηση με θέμα: «Τεχνητή Νοημοσύνη: Αρχές, προκλήσεις και προοπτικές».

Η συζήτηση αποτέλεσε μια ενδιαφέρουσα και περιεκτική εισαγωγή στον κόσμο της τεχνητής νοημοσύνης μέσα από τα στοιχεία που παρέθεσε ο κ. Δουληγέρης. Ο στόχος της συζήτησης ήταν να απαντηθούν βασικά ερωτήματα, όπως τι είναι τεχνητή νοημοσύνη, πώς λειτουργεί, πού τη συναντάμε, πώς επηρεάζει τη ζωή μας και ποιες είναι οι προκλήσεις και οι κίνδυνοι που τη συνοδεύουν.

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι η προσπάθεια του ανθρώπου να δημιουργήσει μηχανές ή προγράμματα που να σκέφτονται και να αποφασίζουν όπως ο άνθρωπος. Ορίζεται δηλαδή ως η νοημοσύνη που δεν είναι ανθρώπινη, αλλά μιμείται τη συλλογιστική και τη λήψη αποφάσεων του ανθρώπου. Περιλαμβάνει επιστήμες όπως μαθηματικά, πληροφορική, γλωσσολογία και λήψη αποφάσεων. Ξεκίνησε δεκαετίες πριν, αλλά η μεγάλη έκρηξη ήρθε με τα μεγάλα γλωσσικά μοντέλα των τελευταίων ετών.

Η λειτουργία της βασίζεται σε αλγορίθμους και τεράστιες ποσότητες δεδομένων, εξήγησε ο κ Δουληγέρης. Όταν κάποιος θέτει μια ερώτηση, το πρόγραμμα συνδυάζει πληροφορίες και δημιουργεί νέα απάντηση. Η ύπαρξή της εξαρτάται από τα κέντρα δεδομένων και την υπολογιστική ισχύ.

Η τεχνητή νοημοσύνη είναι πλέον παντού: στην ιατρική, την εκπαίδευση, τη δημοσιογραφία, τη βιομηχανία, τις τέχνες και την επιστημονική έρευνα. Παράγει έργα τέχνης, μουσική, αναλύει δεδομένα και συνδράμει στη λήψη αποφάσεων.

Προσφέρει ταχύτητα, ευκολία και ακρίβεια, αλλά κρύβει κινδύνους: λανθασμένες απαντήσεις, παραπληροφόρηση, ζητήματα ιδιωτικότητας και πνευματικών δικαιωμάτων. Παράγει ακόμη και ψευδείς εικόνες ή βίντεο (deepfakes), γεγονός που απαιτεί προσοχή και κριτική σκέψη.

Στην εκπαίδευση, η τεχνητή νοημοσύνη αλλάζει ριζικά τον τρόπο διδασκαλίας, συνέχισε ο καθηγητής. Οι φοιτητές τη χρησιμοποιούν για εργασίες, γεγονός που απαιτεί νέα παιδαγωγική προσέγγιση. Ο στόχος δεν είναι η αποστήθιση αλλά η καλλιέργεια κριτικής σκέψης και δημιουργικότητας.

Ειδικότερα, αναφορικά με τις επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση και την καθημερινή ζωή, αναγνωρίζεται ότι ενώ η τεχνολογία προσφέρει νέες δυνατότητες, μπορεί επίσης να οδηγήσει σε απώλεια κριτικής σκέψης και δεξιοτήτων.

Υπογραμμίστηκε η ανάγκη για προσεκτική ενσωμάτωσή της στην εκπαίδευση, ώστε να αποφευχθεί το ψηφιακό χάσμα και να διασφαλιστεί ότι οι μαθητές θα μάθουν να χρησιμοποιούν τα εργαλεία αυτά με υπευθυνότητα. Η συζήτηση καταλήγει στην ανάγκη για ηθικούς κανόνες και περιορισμούς στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, προκειμένου να προστατευθούν οι χρήστες, ιδίως οι ανήλικοι, από πιθανούς κινδύνους.

Αναφορικά με θέματα ηθικής και ασφάλειας, ο κ. Δουληγέρης επεσήμανε τη

σύνδεση της τεχνητής νοημοσύνης με την κυβερνοασφάλεια και τη δεοντολογία. Μπορεί να προστατεύσει δεδομένα, αλλά και να τα εκθέσει σε κίνδυνο. Η κυβερνοασφάλεια και η τεχνητή νοημοσύνη αλληλοεπιδρούν, καθώς η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να ενισχύσει την ασφάλεια, αλλά ταυτόχρονα προσφέρει εργαλεία στους επιτιθέμενους για πιο εξελιγμένες επιθέσεις.

Η πρόκληση είναι να εκπαιδευτούμε ώστε να αναγνωρίζουμε και να

διαχειριζόμαστε τις απειλές που προκύπτουν από την τεχνολογία, όπως η δημιουργία ψευδών ειδήσεων και παραπλανητικών περιεχομένων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση με το AI Act θέτει όρια στη χρήση της, απαιτώντας διαφάνεια και προστασία προσωπικών δεδομένων. Ωστόσο, η εφαρμογή των κανόνων είναι δύσκολη, καθώς οι μεγάλες εταιρείες βρίσκονται εκτός Ευρώπης.

Ο φόβος για την τεχνολογία είναι διαχρονικός, παρατήρησε ο καθηγητής. Από τη βιομηχανική επανάσταση μέχρι σήμερα, ο άνθρωπος φοβάται ότι οι μηχανές θα τον αντικαταστήσουν. Ο καθηγητής προτείνει να αντικαταστήσουμε τον φόβο με γνώση και εκπαίδευση. Τονίζοντας πως η τεχνητή νοημοσύνη είναι εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για καλό ή για κακό, ανάλογα με τον άνθρωπο.

Μιλώντας για τις προοπτικές της τεχνητής νοημοσύνης στο μέλλον, ο κ. Δουληγέρης σημείωσε πως θα γίνει ακόμη πιο παρούσα. Ήδη υπάρχουν ψηφιακοί βοηθοί και avatar που συνομιλούν και προσαρμόζονται στον χρήστη. Αυτή η εξέλιξη ενέχει κινδύνους εθισμού και απομόνωσης, αλλά και μεγάλες δυνατότητες. Ο άνθρωπος οφείλει να μάθει να τη χρησιμοποιεί σωστά.

Συμπερασματικά ο καθηγητής τόνισε πως:

«*Η τεχνητή νοημοσύνη είναι μία από τις σημαντικότερες τεχνολογικές εξελίξεις του αιώνα μας. Με σωστή καθοδήγηση, εκπαίδευση και όρια, μπορεί να γίνει πολύτιμος σύμμαχος του ανθρώπου. Η ευθύνη ανήκει σε εμάς: να τη χρησιμοποιήσουμε με κριτική σκέψη και εγρήγορση, ώστε να υπηρετεί την πρόοδο και όχι να την απειλεί.*»

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς